

Beantwoording van de zeven vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

1. Wat is de aanleiding?

De covid-19-epidemie heeft geleid tot een zeer omvangrijke en langdurige crisis in Nederland. Dit heeft veel inzet van de bij de infectieziektebestrijding betrokken partijen gevraagd. Deze crisis heeft laten zien dat Nederland goed voorbereid moet zijn op pandemieën die een dreiging vormen voor de volksgezondheid en dat onder andere verbeteringen in de infrastructuur van infectieziektebestrijding noodzakelijk zijn. Hiertoe is een beleidsagenda, gericht op de pandemische paraatheid van de zorg en infectieziektebestrijding, opgesteld.¹ Onderdeel van deze beleidsagenda is aanpassing van de Wet publieke gezondheid (Wpg) voor een effectievere bestrijding van toekomstige pandemieën. Deze eerste tranche van de aanpassing van de Wpg voorziet in adequaat wettelijk instrumentarium om ten behoeve van de volksgezondheid collectieve maatregelen te kunnen treffen bij een infectieziekte met pandemisch potentieel.

2. Wie zijn betrokken?

Collectieve maatregelen die getroffen kunnen worden om ziekten met pandemisch potentieel te bestrijden kunnen eenieder raken, waaronder burgers, ondernemers en gemeenten.

3. Wat is het probleem?

De Wpg biedt onvoldoende adequaat wettelijk instrumentarium om collectieve maatregelen te treffen bij een infectieziekte met pandemisch potentieel.

4. Wat is het doel?

Het primaire doel van dit wetsvoorstel is het creëren van een adequaat wettelijk instrumentarium om ten behoeve van de volksgezondheid collectieve maatregelen te kunnen treffen bij een infectieziekte met pandemisch potentieel. Daarnaast wordt beoogd het parlement te betrekken bij de totstandkoming van dergelijke maatregelen. Tot slot heeft dit wetsvoorstel tot doel om de uitoefening van grondrechten zo min mogelijk te beperken in het geval collectieve maatregelen getroffen moeten worden.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Het creëren van een bevoegdheid tot het treffen van collectieve maatregelen om ziekten met pandemisch potentieel te bestrijden vergt een wetswijziging. Dit geldt eveneens voor het borgen van parlementaire betrokkenheid hierbij en het waarborgen van de bescherming van grondrechten bij het treffen van collectieve maatregelen.

6. Wat is het beste instrument?

De hiervoor genoemde doelen kunnen enkel bereikt worden met een wetswijziging.

7. Wat zijn de gevolgen?

Dit wetsvoorstel heeft tot gevolg dat in het geval van een ziekte met pandemisch potentieel collectieve maatregelen getroffen kunnen worden. Daarbij kan gedacht worden aan een mondkapjesplicht, het instellen van een veiligeafstandsnorm of het stellen van voorwaarden aan de openstelling van bepaalde plaatsen. Daarnaast voorziet dit wetsvoorstel in mogelijkheden om regels te stellen omtrent het inreizen naar Nederland, daarbij kan gedacht worden aan een test- of quarantaineplicht.

¹ Kamerstukken II 2021/22, 25 295, nr. 1836.